

Norsk Geosofisk Selskab

Av Roy Kristiansen

Vi hyller og belønner store idrettsprestasjoner, musikere, skuespillere, kjendiser o.fl., mens amatører innen diverse naturvitenskaper aldri får en anerkjennelse og oppmuntring for sine bidrag til vitenskapen, noe jeg allerede har antydnet tidligere (Kristiansen 2011).

Det finnes mange ildsjeler i vårt land som erause og alltid stiller opp, men blir de belønnet eller satt nok pris på? Dette var en av bakgrunnene til at ideen min om "Norsk Geosofisk Selskab" kom opp.

Geosofi *, - et nytt begrep i geologi, har sitt utspring i filosofen Arne Næss' økosofi = filosofisk økologi. Derfor kan vi si at geosofi = filosofisk geologi, men hva innebærer det?

At geologi og alle dens forgreninger er en viktig del av ens liv - en livsstil, så å si. Dette handler ikke alene om bare det å samle mineraler eller geologiske objekter, men også om å bidra over en lengre tidsperiode med aktiviteter som foreningsarbeid, arrangere feltkurs, turleder, artikler om interessante eller nye funn, foredrag, verving av lokaliteter, kartlegging av gamle gruver og veiskjæringer m.m. Det betyr at ditt engasjement bør ha adskillig større rekkevidde og betydning utover bare det å samle mineraler.

Da ideen oppstod like før Kongsberg-symposiet 2007, var det en spesial kandidat som fortjente en "medalje" eller en anerkjennelse for sine mange bidrag til Norges geologi, nemlig Torgeir T. Garmo i Lom. Gjennom sin utrettelige virksomhet og entusiasme er han en av de fremste formidlere blant norske amatører med eget steinmuseum, steinbok, steintreff, foredrag, feltkurs, mm., og han fortjente en belønning for sitt samfunnsnyttige arbeid til fremme av kunnskapen om Norges mineralogi og geologi generelt. Hans kunnskaper og lange livserfaring er formidlet til geologer, studenter og mineralsamlere og han har med sin innsats

vært en utmerket inspirator og mentor for mange geologi- og mineralogi-interesserte i Norge og utlandet. Med basis i sitt mangfold og sin filosofi var han høyt kvalifisert til og utnevnes til Norges første geosof. Se forøvrig Haugen (2009), Selbekk (2009), og Sørli (2009).

På denne bakgrunn etablerte vi på papiret det vi kalte "Norsk Geosofisk Selskab", delvis som en spøkefull gimmick, men dels i ramme alvor fordi Torgeir i høy grad fortjente det mer enn noen annen, og vi laget et diploma i glass og ramme med en beskrivelse av hans mange aktiviteter og signert av Fred Steinar Nordrum og undertegnede (se illustrasjon). Vi fikk også laget en medalje i "gull" med en slipt thulitt på, og med inskripsjon: Torgeir T. Garmo, Norges første geosof.

Offisielt eksisterer egentlig ikke "Norsk Geosofisk Selskab" annet enn på papiret, men vi synes det var morsomt med denne vrien. Det er intet styre eller forening, men vi får se hva det utvikler seg til.

Og plutselig, under Kongsberg-treffet i 2012, skjer det at Torgeir foreslår at Hermann Løvenskiöld bør utnevnes til geosof med bakgrunn i hans mange bidrag til Bergverksmuseet, med bl.a. stuffer fra Hardangervidda. Dette kom brått på og vi fikk ikke forberedt oss godt nok, men i alle fall snakket Torgeir og jeg litt sammen den aktuelle dagen, og siden Hermann var alvorlig syk mottok hans venn gjennom mange år Arild Palmstrøm tildelingen på vegne av HL.

Overrekkelsen ble presentert av Torgeir (Garmo 2012). Kort tid etter døde desverre Hermann.

Hva så med veien videre? Det står enhver fritt å spille videre på idéen og ta initiativ. Mange "brenner" for saker som er viktige regionalt

eller annet som kan bidra til fremme av Norges geologi og som fortjener en anerkjennelse for sin aktivitet. Det er som sagt intet offisielt styre eller forening og det er opp til enhver å foreslå kandidater som fortjener å bli utnevnt til geosof.

* opphavsrett RK.

REFERANSER.

Garmo, T. T. 2012. Geosof - Herman Leopoldus Løvenskiöld. Stein, 39 (2): 22

Haugen, A. 2009. Torgeir T. Garmo - formidleren og inspiratoren. Stein, 36 (4): 14-15

Kristiansen, R. 2011. Alf Olav Larsen får Pinch-medaljen for 2011. Stein, 38: 28-29

Selbekk, R. S. 2009. Torgeir T. Garmo - en stor inspirator, mentor og venn. Stein, 36(4):16-17

Sørli, T. 2009. Torgeir T. Garmo, - steinsamleren, miljøvernforkjemperen og forretningsmannen. Stein, 36 (4): 4-13

Bokanmeldelser - fortsettelse på artikkel side 33

disse øde traktene. Alt han så hele veien var granitt og gneis; et eneste hav av og gneiser og granitter.

Norgeskartet til Holtedahl og Dons viste også det samme, så det tydet ikke på at kartleggingen ville bli særlig spennende. Vi hadde sjøfly som bragte inn telt og mat, og i det jeg hopper i land ser jeg, faktisk i det jeg er i luften (!), at her er jo en mørk bergart med fine fenokrystaller, en vulkansk bergart! Det viste seg å være en av bergartene i et stort ukjent felt med andesittiske bergarter på kartblad Botsvatn.

En lokalitet som jeg også synes er fantastisk er konglomeratet på Strengen. Det ligger mellom Rjukan og Kalhovd i Telemark. Her er en utrolig flott diskordans mellom gamle grunnfjellsbergarter og de yngre konglomeratene og sedimentene i Bandakgruppen.

Ellen M. O. Sigmond ved Reinarskårsbu
Foto: Solveig Sigmond Ræstad.

Takk til Ellen for svarene. Tilbake til ordboka.

Boka bør i mine øyne bli et «must» for mange. Fag-geologer, studenter og amatører vil mellom disse permene, finne svar på mange av de ord og uttrykk de trenger å få avklart. Over 10 000 oppslagsord innen geologi og tilgrensende fagfelt danner hovedtyngden av boka, der mineraler, bergarter, smykkesteiner og fossiler, samt begreper innen gruver gruvedrift og steinbrudd blir forklart.

I tillegg omtaler boka også begreper innenfor oljeindustri, om grunnstoffenes egenskaper, begreper innen om klima- og miljø og også katastroferelaterte begreper, som jordskjelv, vulkanutbrudd, tsunamier og leirskred. Boka er ellers vakkert illustrert med tegninger og har også tatt med den engelske oversettelsen av ordene.

Dette er i alle fall ei bok som alle foreninger bør anskaffe, for diskusjoner om ords betydning dukker ofte opp i vårt miljø.

Tittel: Norsk geologisk ordbok.
Utgiver: Akademika Forlag.
Forfattere: Ellen M. O. Sigmond
Inge Bryhni
Knut Jorde
ISBN: 978-82-321-0151-1
Pris: 320 kr